

"Danjseren"

halvugentlig Nyheds- og Oplysningssblad for det danske Folk i Amerika, udgivet af DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.

Danjseren udkommer hver Tirsdag og Fredag.

Pris pr. Kvarter i De Foreneede Stater \$1.50; til Udlandet \$2.00

Mabet betales i Forskud. Bestilling, Betaling, Abonnementforandringer og alle andre angaaende Bladet adresseres: DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.

Rebator: A. M. Andersen. Alle Indmeldelser adresseres: Danjseren, Blair, Nebr.

Entered at the Post Office at Blair, Neb., as second-class matter.

Advertising Rates made known upon application.

"Danjseren"

Alle sendt til Subskribenter, indtil udvælgte Opgaver er taget af Udgiverne og al Gæld er betalt, i Overtøisensmæssigt med De Foreneede Staters Postlove.

Raar Betalere henvender sig til Folk, der lever i Bladet, enten for at løbe hos dem eller for at faa Oplysninger om det uoprettede, sendes de altid omtale, at de faa Udvælgelsen i dette Blad. Det vil være dem gentil og Rette.

Den største.

L. Stubbe.

Stor er den Helt, der staar i Kampen fækt for det, han elsker, og for Vold ej viger! Hans Daad skal gro med Sjæle fra Slagt til Slagt, og nyfædt Stykke af hans Fodspor stiger!

Dog større den, der lægger ud med et Landens Hrs, hvor Livets Kræfter bundt! Hans Daad faar Blomst og Frugt fra Tid til Tid og læger Kampens Saar og Slagets Vundt!

Men størst er den, der slæder nøgne smaa og vender Synd og Sorg til Bærgelæde! Højt over Slagt og Tid skal evigt staa, hvad han har gjort mod Jesus og hans Spæde!

O, grip det største - Ilden eller stor, bøj du dig kærligt til de smaa og ringe! Tag Blads hos ham, der bøjede sig til Jord for Himlens Storched til de smaa at bringe!

Om Kredsmission.

Spørgsmaalet om selvstændig indre Mission i de enkelte Kredse inden for vort Samfund blev jo drøftet en Del ved sidste Aarsmøde, og Drøftelsen resulterede i følgende Beslutning:

"Aarsmødet nedsætter en Komité paa tre Medlemmer (to Præster og en Legmand), som til næste Aarsmøde skal fremlægge et Forandringsforslag til D. S. K. S. Forfatning, hvorefter de enkelte Kredse i Den for. Kirke gives frie Hænder til at ordne Kredsens eget Missionsarbejde.

Det paaalægges denne Komité at offentliggøre sin Rapport en Tid før næste Aarsmøde."

Man vil af Bestillingens sidste Sætning se, at det var Aarsmødets Omsted at faa Sagen lagt frem for Offentligheden til Eftertanke og mulig Drøftelse før næste Aarsmøde.

Som et af Medlemmerne af den besluttede Komité vil jeg her foreløbig prøve at fremholde, hvad jeg mener, der maa tages i Betragtning ved Afgørelsen af Spørgsmaalet om Kredsmission.

Scgens Opkomst.

Det er jo de to Nebraska-Kredse, der har givet dette Spørgsmaal paa Dagsordenen indenfor vort Samfund. De har begge to, saa ret jeg har forstaaet i god Tro og brevne af hellig Missionsarbejde, og jeg ser sin Kredsmission, eller i det mindste gjort Strid til en selvstændig Kredsmissions Begyndelse.

Hidtil har Samfundet gennem sit Kirkeraad drevet indre Mission blandt vort Folk i Amerika, og desuden har enkelte Menigheder eller Præstebud en selvstændig Mis-

sionsgerning, — ja endog enkelte Præster har drevet Mission for egen Regning. Naar det nu indenfor en Kreds fandtes en aaben Missionsmarked, som ingen af Menigheds-Præsterne indenfor samme Kreds kunde naa eller overtomme, og den blev ved at ligge aaben, hvad var da naturliggere, end at flere Menigheder og Præster spurgte: kan vi ikke i Forening oplage denne Mission? Og kan en Menighed, en Præst eller eet Raad drive selvstændig Mission, hvorfor kan saa ikke flere i Forening eller en Kreds gøre det? Saaledes er det blevet ræsonneret af dem, der har begyndt Kredsmissionen. Jeg skal ikke, i hvert Fald ikke foreløbig, hverken give dette Ræsonnement Medhold eller imødegaa det, men minde om, at det er af stor Værdighed for vort kirkelige Arbejde og for Mission blandt vort Folk, at vi arbejder i god Forstaaelse og Harmoni. Og hvor ligefremt end det Spørgsmaal om Kredsmission kan synes, saa er det et Principspørgsmaal,

som bør drøftes grundigt, før det besltares.

Der kan i Grunden ingen drive selvstændig Mission uden selvstændig Raaberet. Hvordan vil man begynde en Mission uden at kunne talde og udbænde en Mand. Det kan jo vel ikke lade sig gøre. Men om en Kreds skal kunne talde og udbænde Mand, maa Kredsens være organiseret, den maa have Aarsmøde eller en Slags repræsentativ Generalforsamling og Bestyrelse. Det er nødvendige Forudsætninger for selvstændig Kredsmission, saa ret jeg kan se. Hidtil har Raaberetten inden for vort Samfund ligget hos den lokale Menighed og hos det samlede Samfund, og disse to er jo ogsaa vore eneste selvstændige Organisationer, kun disse holder Generalforsamlinger, og kun i disse Hænder har den administrative Mndighed

hidtil været lagt. Den lokale Menighed er den oprindelige Organisation. Den holder sine Aarsmøder, vælger sin Bestyrelse og fattet Beslutninger angaaende sine egne Anliggender. Den har ogsaa selvstændig Raadsret. Overtager den enkelte Menigheds Anliggender har ikke en Gang det hele Kirkesamfund nogen administrativ Mndighed. Efter vor Forfatning kan Samfundet kun omtale et Tilfælde overfor de enkelte organiserede Menigheder.

Men Menighederne har baade Fællesogaver og Fællesje. Derfor er de ordnede til et Kirkesamfund. I alle Fællessager har Samfundet med disse repræsentative Aarsmøder og Bestyrelse den administrative Mndighed. Samfundet har ikke en Gang Ret til at talde Præst for en lokal Menighed, med mindre det af den kommende Menighed bliver overdraget denne Ret. Men det kan talde og udbænde en Mand paa Missionsmarken.

Samfundets Opgaver.

Det er jo egentlig kun Samfundets Missionsgerning, jeg her vil berfatte mig med, men for Sammenlignings Skyld vil jeg berøre de andre med.

Samfundets Stolegerning er en fællet Gerning, hvorefter en fællet Gjerning er knyttet. Egenhed forholder det sig med vor Føreløbsforordning. Den drives ud fra eet Sted, hvor den har en fællet Gjerning. Af Børnehjem har vi rigtignok to med hver sin Gjerning, men det gør ingen væsentlig Forskel. Og endnu kan nævnes vor hvre Mission. Tanken om at dele disse Opgaver og Gjerninger vil ganske naturligt set ikke opkomme. Alt taler for, at disse Opgaver er og vil bevæbte at være Samfundets Fællesogaver. Det samlede Samfund kan bedst gennem sine valgte, "boards" varetage disse. Noget anderledes forholdet det sig med vor indre Mission. Den er ingen fællet Gerning og er ikke knyttet til Gjerning. Den er spredt omkring i Samfundets enkelte Kredse, og dens Tærb er væsentlig for en lokal Bestyrelse at varetage. Her ligger den naturlige Læg til, og Tanken om Kredsmission er opkommen. Hver Kreds med sine Menigheder og Præster med Kredsformanden i Spidsen kender bedst sin egen Missionsmark, og enhver kan lettest

interesseres for det, han kender. Det kommer an paa, om der ikke vilde komme langt mere Liv og Kraft i vor indre Mission, hvis enhver fik Frihed til at lægge sin Missionsinteresse og sine Missionsgaver, hvor han er færdi. Det er Spørgsmaal, som ikke er greben ud af Luften, men som vore praktiske Forhold naturligt fremtælder, og de gør krav paa velbillig og alvorlig Overvejelse.

Konstitutionsbestemmelser.

Vor Samfundskonstitution indeholder kun et Par meget almindelige Bestemmelser om vor indre Mission. I Kap. 6, § 7 hedder det: "Kirkeadmet skal... tage sig med Omsig af Missionsarbejde" og i Visitationreglerne staar der: "Visitationernes Pligter skulle være: ... at føre Tilsyn med Missionen i dets Kredse samt vaage over, at saadanne Steder, som burde betjenes af "Den foreneede Kirke", ikke blive liggende øde."

Til disse Bestemmelser er at mærke, at medens den første kun nævner Missionen i sin Almindelighed (og i Kap. 4 er vor Missionsopgave blandt vort Folk og blandt "Jøder og Hedninger bestemt), saa peger den anden ganske faellig paa vor indre Mission, paa Missionen i Kredsen. Og den paaalægger Visitationerne, som tillige er Kredsfører, at føre Tilsyn med Missionen i hver sin Kreds. Og at Menigheden med dette Tilsyn ikke blot er at tilse allerede begyndte Missioner, men tillige at drage Omsorg for, at der bliver optaget Mission i Kredsen, hvor det behøves, det viser den sidste Del af Bestemmelsen klart nok. Det er egentlig en Bestemmelse, som i sin Realisation vilde føre til Kredsmission. Men Kredsorganisationen og Friheden mangler. Dog er der lidt af den, idet Kredsen har faaet Frihed til at vælge sin egen Formand. Men han kan for Tiden ikke gøre mere end have et vaagent Tje med Tilstanden indenfor Kredsen og indberette til Samfundets Kirkeadmet, hvor der burde sees Mission.

Fremad eller tilbage.

Det forekommer mig, at Samfundet er nødt til at forlade sit nuværende Sted overfor vor indre Mission og enten gaa fremad og gøre det af Kredsmission eller ogsaa gaa tilbage og lægge hele Ansvaret for vor indre Mission over paa Kirkeadmet, som alene har Mndighed til at udbænde Mand og Raadighed over Missionsens Midler. Jeg for en Tanke ikke se rettere, end at det var bedst at gaa fremad. Jeg tror, som antaget, at dette vil være bedst stillet til at sætte Liv og Kraft i vor indre Mission.

Men for at drive Kredsmission mangler Kredsen, som paaalægger Organisation. Thi hvad Principet angaar, da kan en Forening af saa Menigheder jo lige saa godt have Ret til at udbænde en Missionspræst som en Forening af flere. Men for at Samarbejde ikke skal fortrydes, bør Overgangen til Kredsmissionen ikke ske uden Samfundets Anerkendelse.

Andre Samfund.

De fleste Kirkesamfund her i Amerika, ogsaa de lutherske, er delt, saa de har Statsfyndber eller Statsforerere eller lignende, og disse har, saa ret jeg ved, en vis administrativ Mndighed i Afseer inden for hver sine Grænser, faellig da med Henjsh til lokale Missioner.

Der er færlig een Omstændighed, der volder mig Betænkkeligheder med Hensjsh til at begynde Kredsmission. Det er ikke den, at Ledelsen og Styrelsen af vor indre Mission skal foredeles. Jeg tror, at jo flere der kan blive interesserede deri, des bedre. Men det synes mig, og andres Eksempler taler i den Retning, at vore nuværende Kredse er for smaa til at udgøre selvstændige Missionskredse, saa det praktiske Strid vil træve sig om Kredsindbæling. Og saa er vi paa Vej til en hel Omorganisation af Samfundet. Vore Aarsmøder vil ikke længere blive, hvad de nu er. Kredsens Aarsmøde vil overtage en Del af deres Gerning. Maa vi da ikke behøvede at mødes som helt Samfund oftere end hvert andet eller tre Aar. Om der saa tillige mødte sin Repræsentanter for Kredsen, saa vilde vort Samfunds Aarsmøder blive os — jeg ved ikke — maa vi hende et Par Tusinde Dollars mindre

om Aaret, end de nu koster. Men det bliver, som man vil se, saa radikale Forandringer, at det ikke er raadeligt at løbe hovedfulds deri. Men det ene vil føre det andet med sig, og derfor maa det med i Betragtning.

Maa vi nogle vil tænke sig, at Samfundet uden videre kunde give Frihed til Kredsmission, uden at dette behøver at have videre Følger. Det tror jeg nu ikke. En saadan Frihed kan ikke benyttes uden Kredsorganisation, og saa har vi alt det andet, jeg har paaapeget, efter mit Staa. Sandfynligt vil Udviklingen gaa i den Retning, og jeg har intet derimod, men det er som sagt for radikale Forandringer at foretage hovedfulds.

Jeg haaber nu, at andre, og da særlig de andre Komiteemedlemmer, vil udtale deres Mening om Sagen. Lad den tun blive drøftet en Del før Aarsmødet.

A. M. Andersen.

Børneretten i Chicago.

(Chicago's Juvenile Court.)

Det turde være mindre bekendt for danske Læsere i Almindelighed, at der i Vestens træde Metropolis med sine smaa Gader, sin korrupte Kommunalpolitik og sit Dv af Vast og Nord af enhver Bestrelse, hvor Egeninteresser synes i den Grad at lægge Beslag paa Indbyderne, at man tun spørger om, hvad der kan betale sig eller forage ens Magt og Indflydelse, — er opsprunget en Institution som ovennævnte, der allerede har tiltrukket sig Opmærksomhed selv i Udlandet, og som giver det grun, det haab om at skulle blive en magtig Faktor i Kampen mod Samfundets og Menneskehedens Fjender.

Den blev grundet ved Lovbud af Legislaturen i Staten Illinois i Marts 1898 som direkte Følge af iherdige Bestræbelser af Harvey W. Hurd og Chicago's "Womans Clubs". Dens Opgave er at undersøge og træffe Afgørelse i alle Tilfælde af Børneforbrudelse, Førførmelse o. l. paa en kærlig og hensynfuld Maade, og afværg, at det skulde blive taget paa disse omme Ting med Politiets haarde Haand.

For 6 Aar siden var det i Chicago som i alle andre af Landets Storer hjer saaledes, at naar en Dreng eller Pige blev grebet i en eller anden Misgerning, hvor ubetvivelig denne end maatte være, saa blev han eller hun straks slakt til Politistationen og indelukket med Drukkenbolde og herude Forbrydere af enhver Art, indtil Forhør kunde optages. Fandtes vedkommende saa Skibsig, giit Vejn ufortøbet til Forbringsanstalten eller Fængslet, hvorfra man siden kom ud kun som en stemplet Forbryder.

Saa en Dag aflagde en behjertet Kvinde ved Navn Mrs. Denison J. Groods et Besøg i County Fængslet og fandt der ikke mindre end 100 Børn af begge Alder indespærret blandt voksne Forbrydere af varsie Slags, i hvis Selskab de hurtig tabte den Smule moralist Sans, de endnu besad. Siden giit denne Kvinde i lang Tid hver Dag derhen med sin Bibel i Haanden og talte med disse Børn og jagte at redde dem fra Undergangens Vølger. Desuden fik hun ogsaa andre Kvinder og Mand interesserede for Sagen med ovennævnte Resultat.

Judge Tutbill er den Mand, der nu i 5 Aar med sjalden Tredst og Dydigtighed har bestaet den væsentlige og ansvarfulde Post paa Statens Vegne at udmøle Retfærdighed til disse smaa. Hver Tirsdag og Fredag sidder Retten i en Sal i Countybygningen, omgivet af Mand og Kvinder, der interesserer sig for Sagen, og hvis Hjertes Taar væmret for de elendige og nødlidende. Her særes de smaa saa frem, som oftest ledsaget af Forældrene, om saadanne findes, og Dommeren undersøger med næsten faderlig Omhed og Omhu de forskellige Tilfælde og afgør dem paa den mest humane og hensynfulde Maade. Naar de særes frem, er som oftest baade Forældre og Børn opfyldte med Fregt for Dommeren og Had mod alt, hvad der hedder Lov og Ret; men naar Judge Tutbill med sit kærlige, vindsende Bæsen har talt til dem, ofte med Haanden paa Skulderen eller med Barmets Haand i sin, saa kommer Taarerne gerne frem i Øjet, og baade store og smaa følger sig forbi-

set om, at Dommeren dog er bered Ven, samt at hans Afgørelse er den allerbedste for dem selv.

Antallet af Tilfælde, som her behandles, er rent forsvarende. En Dag for nylig stødtes der i Løbet af 7 Timer ikke færre end 300 Mand, Kvinder og Børn for Judge Tutbills Domstol. De enkelte Tilfælde varierer naturligvis meget i Entelikhederne, men i Grundtrækkene er Historien som oftest væsentlig den samme, — den nemlig om Mangel og Førførmelse i Hjemmet, Livet paa Gaden, slet Selskab og saa Forbrydelsen.

Her er i korte Træk et typisk Tilfælde:

En intelligent udsende Dreng paa 15 Aar staar staaende og stamfuld for Dommeren. Omkring ham er grupperet Faderen, en fattig Arbejder, Moderen, sjaag og ublidt, samt en hel Fiol smaa Søstende, grædende uventligt under Indtrykket af, at nu vil der ske noget ganske forfærdeligt med Jimmie. — Den anklagede har sammen med 4 andre Drengs sjaalet noget gammelt Messing og Kobber og solat det for nogle faa Cents til at løbe "Gobter" for. — Faderen arbejder i en Mølle langt ude paa Sydsiden og maa forlade Hjemmet om Morgenens, før Børnene kommer op, og vender tilbage om Aftenen alt fer træt til at skante dem nogen Omærksomhed. Der er 9 Børn i Familien. De har ingen anden Legeplads end Gaden, og Moderen, der selv maa arbejde de 16 Timer af Døgnet, er glad ved at blive den dæbt. — Paa Gaden kommer Jimmie i Selskab med slemme Dreng. Han udbesliver fra Skolen, og han lærer at sly og hade den uniformerede Politibetjent som sin værste Fjende. — Han kommer efterhaanden med paa smaa Strejftog, hvorved han kommer Kædens Gjernom for nær, bliver saa nappet og staar nu her for Dommeren.

Hvad skal der gøres ved ham? Efter den gamle Metode vilde han have faaet nok et Stød nedad paa Forbryderbanen ved straks at læde ham smage den hævnenende Straf, men her bliver der i Stedet gjort Forsøg paa at standse ham paa den fibrige Stk og gøre det muligt for ham at komme paa bedre Veje. Dommeren lytter med Deltagelse til hele Historien, der bliver fortalt ganske uden Omsjøb af Drengen selv og bestræket af Forældrene. Derefter afslutter disse deres Vidnesbyrd, hvorefter Dommeren taler venligt til dem og forsøger paa at finde en Udvej. — "Hvis jeg nu," siger han, "lader Jimmie gaa med eder hjem igen, vil I saa gøre, hvad I kan, for at holde ham borte fra slet Selskab og i Stedet holde ham til Skolen og nyttigt Bestastigelse?" — "Gud bevlsigne Dem!" udbryder Moderen, "det vil vi. Jimmie har aldrig været en slem Dreng. Han vil ogsaa nok selv passere paa i Fremtiden. Vil du ikke nok, Jimmie?" Og Jimmie nikker, idet han vender sig bort for at skjule et Par store runde Taarer.

Hjernet er Sagen hævet, og Familien gaar ud af Rettsalen. Jimmie lægger sin Haand i Moderens, medens de smaa Søstende er nær ved at ride ham ned i deres Jver for at komme ham nærmest.

Hvor det anses for nødvendigt at sjerne et Barn fra Hjemmet, bliver det sat i en eller anden Velanstaltelsesstole, protestantisk eller katolsk i Overensstemmelse med tidligere Indflydelse. Disse Stoler gør et stort og godt Arbejde, men de har vist sig utilstrækkelige, hvorfor Staten nu har paaalagt sig at anlægge en større Anstalt i dette Hjemmet i St. Charles.

Judge Tutbill har 40 Hjælper, som kaldes "Probation Officers". Bhen er inddeit i 20 Distrikter, og i hvert af disse er ansat en Mand og en Kvinde til i Forbindelse med "Børneretten" at virke for Forbedring af de elendige Kraar og for at bestærme de smaa mod Gadens onde Magter.

Dette Arbejde er saa bethdningsfuldt, at det forjener almindelig Opmærksomhed og Sympati; derfor ogsaa disse Ord her taget væsentligt fra en Skildring i Chicago Record-Herald. Maa det gode Værk have Fremgang! — Pressefæren Dørd gælder sikkert ogsaa her: "Hvad som helst I har gjort med en af disse mine mindste smaa, det har I gjort imod mig."

H. Stob Nielsen.

Draab til Venner af Missionen i San Francisco.

Fremgangen i vor Kirkes Virksomhed i San Francisco er i høj Grad afhængig af, hvorvidt det lykkes at faa Kirkebygningssagen gennemført paa en tilfredsstillende Maade. Lykkes det at vinde Tilslutning til Kirkebygningssagen i en saadan Udstrækning, at den største Del af de 16000 Dollars, der behøves, bliver udt af Danjerne i San Francisco, da vil samtidigt hjertelig Deltagelse og Interesse for Gerningen selv vækkes hos en større Del af Folket her.

5000 Dollars er nu subskriberet af circa 30 Bidragbere, og der er gode Udgifter til, at Betsbet vil blive ved at stige, dog vil der være mange, som tun kan give et mindre Bidrag. Maalet er at faa 10,000 Dollars subskriberet, før Pengene er betalt borte, og før der bliver begyndt at bygge.

Vi har nu faaet Kontrakt og udbetalt 500 Dollars paa en Byggegrund, 60-125, centralt beliggende ved to Sporvognslinier. Afsælsu men er 6000 Doll. I de første Dage af April skal den betales. 4000 Dollars kan vi foreløbig laane i en Bank, men da vi ikke kan faa nogen 10,000 Dollars er tegnet, vil vi have af de subskriberede Penge, før de at Stoffe de manglende 1500 Dollars ad anden Vej.

Vi vilde saa gerne hermed fige til Venner trindt omkring i vor foreneede Kirke: Kom og hjælp os at Stoffe den Sum til Veje, og Maalet skal naas! I, som kan og vil give os en Gave i Jesu Navn til vor Kirkebygning, giit os den nu, thi ved at hjælpe os nu, hjælper I os dobbelt! — I Dag havde jeg den Glæde at modtage 5 Dollars fra Ungdomsforeningen i Albert Lea, Minn. — Tak derfor, Iære Unge! — Vil andre Ungdomsforeninger følge Eksemplet? Lut ikke Ederis Hjarke for denne Opfordring, men send os Hjælp og send den snart.

Ederis i Herrens Gerning hengivne,
A. L. E. Hansen.

Kredsmede i Blair, Nebr.

Nordlige Nebraska Kreds af den foreneede Kirke afholder sit Kredsarsmøde i Blair, Nebr., fra 17. til 20. Marts. Aftningsgubstjeneste Torsdag Aften Kl. 7 1/2.

Føl ender Gæster vil blive drøftede:
I. Den hvre Kærlighedsførelse i Menigheden i Forbindelse med Tab. 2, 4, 5.
II. Hvem kan med Rette være Medlem af en ev. luth. Menighed?

G. C. Klotsch, Kredsformand.

Blair Menighed indbyder Venner til ovennævnte Møde.

Bejsgende bedes melde deres Komme til St. Anter.

Missionsmøde i Kennard, Nebr.

Førføommende Søndag vil der blive afholdt et større Missionsmøde i Kennard hvor Pastor Anter med flere taler. Mødet begynder Form. Kl. 10 1/2 og fortsætter om Eftermiddagen efter passende Ophold. Alle indbydes venligt. Benyt den indige Vaartid til en Udflygt til dette Møde og hent derfra Styrke til det træde Foraararbejde, som nu staar for Døren.

Udlog af Alterbogen.

Dette Udlog af den i Danmark forordnede Alterbog, hvori alt er udelagt, som findes i Kirkesalmebogen, fører vi nu paa Lager.

Da det er langt bedreemere at føre med sig end selve Alterbogen, eger det sig færligt for vore dansk-amerikaniske Brødre. I smukt for Alterbind 80c. netto.

Frosten Jenzens Røgebog.

Denne Bog er paa sit Omraade absolut et Styrke for alle Klases Litteratur, der i Løbet af fort Tid har fundet en ensiaende Afgræning i Danmark. Alle roler den, 350 Sider, Pris i Omflag \$1.20, imult inbb. \$1.70.

Hyrden og Pammel.

En lille Bog for Børn.
Læser C. S. Stounberg, 3 Omflag 12 Cts.

Danish Luth. Publ. House, Blair, Nebr.